

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної та соціальної психології і соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 14.10. 2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В
ГАЛУЗІ

підготовки магістра

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальності 054 Соціологія

освітньої програми Соціологія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в галузі» підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 054 Соціологія, за освітньою програмою Соціологія.

Розробник: Ліщук-Торчинська Т.П., доцент кафедри загальної та соціальної психології і соціології, кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології.

Рецензент: Сальнікова С.А., доцент кафедри загальної та соціальної психології і соціології, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної та соціальної психології і соціології

протокол № 3 від 19 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: О. Лазорко Лазорко О. В.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № 2 від 19 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету О. Іванашко Іванашко О. Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності денної форми навчання і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки	<u>Нормативна/Вибіркова</u>
		Рік навчання 2-й
Кількість годин/кредитів <u>60/2</u>	054 Соціологія	Семестр 11-ий
		Лекції 14 год.
	Соціологія	Практичні (семінарські) 10 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Магістр	Самостійна робота 30 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності заочної форми навчання і представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки	<u>Нормативна/Вибіркова</u>
		Рік навчання 2-й
Кількість годин/кредитів <u>60/2</u>	054 Соціологія	Семестр 13-ий
		Лекції 8 год.

	Соціологія	Практичні (семінарські) 4 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: немає	Магістр	Самостійна робота 40 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень в галузі» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр».

Мета навчальної дисципліни є формування у магістрантів знань, компетенцій і навичок щодо здійснення наукового пошуку, методологічних засад щодо організації та проведення наукових досліджень, методів наукової роботи в галузі, інтерпретації та оформлення результатів досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: курс дотичний до курсів «Методологія соціологічних досліджень», «Програмування соціологічних досліджень», «Методи збору соціологічної інформації», «Якісні методи у соціологічному дослідженні», «Методи аналізу емпіричних даних»,

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні якості науковця;
- реалізація релевантних методологічних підходів до аналізу різних сфер суспільного життя;
- теоретичні аспекти дослідження;
- емпіричні аспекти дослідження;
- поняттєвий апарат наукового дослідження;
- джерела і способи пошуку інформації у соціології;
- актуальні соціальні проблеми;
- парадигмальний розвиток науки;
- основи наукової аргументації;
- принципи та методи наукових досліджень в галузі;
- організація наукового дослідження;
- структура та оформлення результатів наукових досліджень;
- презентація результатів наукового дослідження;

- профіль науковця;
- етика наукового дослідження.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структуру навчальної дисципліни для денної форми навчання представлено у вигляді таблиці 3.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні засади наукової роботи					
Тема 1. Наука і головні форми організації наукового знання та наукової діяльності	4	2	–	2	–
Тема 2. Пояснювальні моделі у соціальних науках: загальна характеристика	5	–	2	2	1
Тема 3. Наукова робота в галузі соціології: висхідні положення	7	2	2	2	1
Тема 4. Соціологічна інформація та наукова комунікація	4	–	2	2	–
Тема 5. Наукова творчість	4	2	–	2	–
Тема 6. Організація праці вченого	4	2	–	2	–
Тема 7. Наукометричні бази даних	3	–	–	2	1
Разом за модулем 1	31	8	6	14	3
Змістовий модуль 2. Підготовка, організація та оформлення результатів дослідження					
Тема 8. Аналіз наукового тексту	9	2	2	4	1
Тема 9. Вимоги до змісту, структури та оформлення наукового тексту	6	–	2	4	–
Тема 10. Особливості оформлення звіту соціологічного дослідження	7	2	–	4	1
Тема 11. Презентація результатів наукового дослідження	7	2	–	4	1
Разом за модулем 2	29	6	4	16	3
Всього годин:	60	14	10	30	6

Структуру навчальної дисципліни для заочної форми навчання представлено у вигляді таблиці 4.

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні засади наукової роботи					
Тема 1. Наука і головні форми організації наукового знання та наукової діяльності	3	–	–	3	–
Тема 2. Пояснювальні моделі у соціальних науках: загальна характеристика	5	–	–	4	1
Тема 3. Наукова робота в галузі соціології: висхідні положення	6	2	–	3	1
Тема 4. Соціологічна інформація та наукова комунікація	6	–	2	4	–
Тема 5. Наукова творчість	5	2	–	3	–
Тема 6. Організація праці вченого	7	2	–	4	1
Тема 7. Наукометричні бази даних	4	–	–	3	1
Разом за модулем 1	36	6	2	24	4
Змістовий модуль 2. Підготовка, організація та оформлення результатів дослідження					
Тема 8. Аналіз наукового тексту	7	2	–	4	1
Тема 9. Вимоги до змісту, структури та оформлення наукового тексту	7	–	2	4	1
Тема 10. Особливості оформлення звіту соціологічного дослідження	5	–	–	4	1
Тема 11. Презентація результатів наукового дослідження	5	–	–	4	1
Разом за модулем 2	24	2	2	16	4
Всього годин:	60	8	4	40	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Трактовка понять «описання», «пояснення», «розуміння», «інтерпретація».

2. Позитивістська модель пояснення.
3. Неопозитивістський проект у соціальних науках.
4. Теорія фальсифікація К. Поппера.
5. Логіка критики позитивістського проекту.
3. Функціоналістське пояснення в соціології.
5. Структуралістська перспектива соціологічного пояснення.
6. Загальні вимоги до наукової роботи.
7. Теми наукових робіт. Логіка вибору теми. Оцінка перспективності теми.
8. Дослідницькі проблеми та їх рівні.
9. Способи обґрунтування актуальності.
10. Особливості реферування.
11. Структурні елементи наукового тексту.
12. Вимоги до змісту наукової роботи.
13. Специфіка наукових письмових «жанрів».
14. Особливості написання Вступу, Основної частини і Висновків.
15. Оформлення структурних елементів наукового тексту.
16. Від постулатів емпіричної соціології до методології аналізу даних.
17. Індеси при зборі та аналізі даних.
18. Мова типологічного, причинного, факторного аналізу. Головна і допоміжна мова аналізу.
19. Вимоги до висновків і рекомендацій.
20. Визначення достовірності інформації.
21. Надання інформації.
22. Типові помилки оформлення таблиць.
23. Оформлення двомірних таблиць.
24. Оформлення трьохмірних таблиць.
25. Побудова й аналіз групової таблиці.
26. Побудова й аналіз комбінаційної таблиці.
27. Аналітичний смисл табличних даних.
28. Структурні компоненти наукової публікації і вимоги до них.
29. Цитування і його значення в науковій діяльності.
30. Підготовка анотації роботи.
31. Соціологічні журнали і публікації.
32. Наукометричні бази даних.
33. Індекс цитування (Science Citation Index, – SCI).JCR (Journal Citation Index).
34. Імпакт-фактор. Індекс Хірша.
35. Адекватне і коректне цитування.
36. Система «Антиплагіат».

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контрольно-оцінні методи успішності навчання включають: перевірку знань студентів на основі застосування поточного і підсумкового контролю знань.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	100
T.2	T.3	T.4	T.8	T.9	40	20	
8	8	8	8	8			

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 – 74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Поточне оцінювання включає оцінювання участі у практичних заняттях, есе (реферату).

В цілому, оцінка за практичні складається із наступних видів робіт:
– доповіді;

– опонування по доповідях (опонент заздалегідь невідомий, але при цьому опонування – обов’язкове;

– міні-самостійні (по ключових словах/одне загальне питання з теми минулої лекції);

– питання від кожного студента з попередньої теми (або з поточної, але вже вивченої на лекції). Відповідають самі ж студенти.

Участь у практичних заняттях, за яку студент отримує максимальний бал, передбачає, що:

- студент глибоко аналізує всі питання, дає вичерпні відповіді на них;
- логічно, послідовно і науково викладає матеріал;
- підкріплює виклад фактами, прикладами;
- знає основні і додаткові джерела з теми заняття;
- вміє критично проаналізувати опрацьовану літературу;
- вміє зробити самостійні висновки;
- бере активну участь в обговоренні та в дискусіях;
- володіє навичками та вміннями застосовувати засвоєний матеріал на практиці.

Контрольне оцінювання складається з оцінювання двох модульних контрольних робіт. Виконання модульної контрольної роботи, за яку студент отримує найвищий бал, передбачає, що він

- може дати коротке визначення основних понять, термінів;
- повно й аргументовано висвітлює питання контрольної роботи;
- швидко й точно розв’язує тестові завдання;
- уникає при виконанні завдань механічних помилок.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні джерела

1. Гилберт Дж. Н. Открывая ящик Пандорры. Социологический анализ высказываний ученых / Дж. Н. Гилберт, Н. Малкей ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1987. – 1987. – 269 с.

2. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sumdu.edu.ua/images/stories/scientific_inf/research/dstu_3008-95.pdf

3. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко ; пер. з англ. М. Гірняк. – К. : Дух і Літера, 2004. – 384 с.

4. Єрмоленко С. А. Нариси української словесності (стилістика та культура мови) / С. А. Єрмоленко ; Ін-т укр. мови НАН України. – К. : Довіра, 1999. – 431 с.

5. Качанов Ю. Л. Автономия и структура социологического дискурса / Ю. Л. Качанов, Ю. В. Маркова. – М. : Университетская книга, 2010. – 320 с.

6. Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній та Східній Європі / Л. Куїнн, Янг Е.; пер. з англ. С.Соколик ; наук. ред. О.Кілієвич. – К.: «К.І.С.», 2003. – 130 с.

7. Лук'янець В. Сучасний науковий дискурс : Оновлення методологічної культури / В. Лук'янець. – К. : [б. в.], 2000. – 303 с.

8. Павличко С. Теорія літератури / С. Павличко. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 679 с.

9. Серажим К. С. Текстознавство : підручник / К. С. Серажим. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 527 с.

Додаткові джерела

1. Акофф Р.Л. Искусство решения проблем / Р.Л. Акофф; [пер. с англ.]. – М.: Мир, 1982. – 224 с.

2. Альтшуллер Г.С. Рабочая книга по теории развития творческой личности. Часть 1. / Г.С. Альтшуллер, И.М. Верткин. – Кишинёв: МНТЦ Прогресс, Картя Молдовеняскэ, 1990. – 237 с.

3. Архангельский Г. А. Тайм-менеджмент. Полный курс : учебное пособие / Г. А. Архангельский ; М. А. Лукашенко, Т. В. Телегина, С. В. Бехтерев ; под. ред. Г. А. Архангельского. – М. : Альпина Паблишер, 2012. – 311 с.

4. Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов / Р. Барт ; пер. Г. К. Косикова // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX–XX вв.: трактаты, статьи, эссе. – М.: МГУ, 1987. – С. 387–422.

5. Барт Р. Від твору до тексту / Ролан Барт ; переклад Юрія Гудзя // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст.–Львів : Літопис, 2002.

6. Барт Р. Структурализм как деятельность / Р. Барт : пер. Н. А. Безменовой // Барт Р. Избранные работы : Семиотика : Поэтика / Р. Барт; пер. с фр., сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова. – М. : Прогресс, 1989. – С. 253–261.

7. Баскаков А. Я. Методология научного исследования : учеб. пособие / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 216 с.

8. Библер В. С. Мышление как творчество. (Введение в логику мысленного диалога). / В. С. Библер. – М., Политиздат, 1975. – 399 с

9. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

10. Вайс Керол Г. Оцінювання: Методи дослідження програми та політики: Навч. посіб. / Керол Г. Вайс ; пер. з англ. Р. Ткачука, М. Корчинської; Наук. ред. пер. О. Кілієвич.– К.: Основи, 2000. – 671 с.
11. Вербець В. В. Методологія та методика соціологічних досліджень / В. В. Вербець. – Острог : Ін-т соц. дослідж. нац. ун-ту «Острозька академія», 2001. – Ч. 1. – 184 с.
12. Вербець В. В. Методологія та методика соціологічних досліджень / В. В. Вербець. – Рівне :РДГУ, 2008. – Ч. 2. – 227 с.
13. Вітчизняна наука у соціологічному вимірі ; за ред. Т. Петрушинової. – К. : Інститут соціології НАН України, 2017. – 75 с.
14. Ганін В. І. Методологія соціально-економічного дослідження [Електронний ресурс]. / В. І. Ганін, Н. В. Ганіна, К. Д. Гурова. – К. : Центр учб. л-ри, 2008. – 224 с.
15. Городяненко В. Г. Социологический практикум : учебно-методическое пособие / В. Г. Городяненко. – К. : Издательский центр «Академия», 1999. – 160 с.
16. Девятко И. Ф. Методы сбора социологической информации: учебное пособие / И. Ф. Девятко. – Екатеринбург : Изд-во Урал, ун-та, 1998. – 208 с.
17. Девятко И. Модели объяснения и логика социологического исследования / И. Девятко. – М. : ИСО РЦГО-TEMPUS/TACIS, 1996.– 173 с.
18. Добренков В. И. Фундаментальная социология: в 15 т. / В. И. Добренков, А. И. Кравченко. – М. : ИНФРА-М. – Т.1. Теория и методология. – 2004. – 932 с.
19. Іваницька С. Б. Впровадження європейських методик тайм-менеджменту в Україні / С. Б. Іваницька, Т. О. Галайда, Р. М. Толочій // Економіка та управління підприємством. – 2018. – Випуск 21. – С. 288–292.
20. Інформаційний сайт SciVerse Scopus : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.elsevier.com/online-tools/scopus>
21. Касьянов П. Тренинг по индексу цитирования Web of Science / П. Касьянов. – Презентация доклада, сентябрь 2010 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www/mgubs.ru/images/pre_MSU-GSBA.pdf
22. Катренко А. В. Основи системного аналізу та методи прийняття рішень : підручник / А. В. Катренко. – Львів : Новий світ-2000, 2009. – 396 с.
23. Крымский С.Б. Эпистемология культуры. Введение в обобщённую теорию познания / С.Б. Крымский, Б.А. Парахонский, В.М. Мейзерский. – К. : Наукова думка, 1993. – 215 с.
24. Кун Т. Структура научных революций / Томас Кун ; пер. с англ. ; сост. В. Ю. Кузнецов. – М. : ООО «Издательство АСТ», 2003. – 605 с.

25. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ [Электронный ресурс]. – М. : Медиум, 1995. – Режим доступа : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Lakatos/index.html>
26. Лебединский С. И. Стратегии понимания и интерпретации устной научной речи / С. И. Лебединский. – Минск : БГУ, 2011. – 408 с.
27. Ліщук-Торчинська Т. П. Компетентнісний підхід у викладанні студентам-соціологам методології та організації соціологічних досліджень в галузі / Т. П. Ліщук-Торчинська // Соціологічні студії. Науково-практичний журнал. – 2018. – №1 (12). – С. 32–36.
28. Ліщук-Торчинська Т. П. Пошуково-дослідницький проект «Ставлення українців до історичного минулого» в рамках якісної стратегії соціологічного дослідження / Т. П. Ліщук-Торчинська // Соціологічні студії. Науково-практичний журнал. – 2017. – № 2 (11). – С. 40–47.
29. Марцин В. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В. С. Марцин, Н. Г. Міщенко, О. А. Даниленко та ін. – Львів : Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
30. Мертон Р. Эффект Матфея в науке, II. Накопление преимуществ и символизм интеллектуальной собственности / Р. Мертон // THESIS. – 1993. – Вып. 3. – С. 256–276.
31. Миллс Р. Социологическое воображение / Чарльз Райт Миллс ; пер. с англ. О. А. Оберемко ; под общ. ред. и предисл. Г. С. Батыгина. – М. : Изд. дом Nota Bene, 2001. – 264 с.
32. Назаровець С. Ресурси : у допомогу проведення та представлення наукових досліджень : [Електронний ресурс]/ Сергій Назаровець ; Наукова бібліотека національного університету «Києво-Могилянська академія». –Режим доступу : <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3015/scientometrics.pdf>
33. О'Коннелл Ф. Успевай всё вовремя : самоучитель по тайм-менеджменту / Фергюс О'Коннелл ; пер. с англ. – М. : Издательство «Дело и Сервис», 2007. – 176 с.
34. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження : курс лекцій / Н. В. Паніна ; Нац. акад. наук України, Ін-т соціології НАН України, Вища школа соціології. – 2-ге вид., доп. – К. : [б. в.], 2007. – 320 с.
35. Пізнавальні технології у соціології :навчально-методичний посібник / Афанасьєва Л. В. та ін. – Запоріжжя : Вид-во комунального закладу «Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр» Запорізької обласної ради», 2015. – 220 с.

36. Подольская Е. А. Методология научных исследований : терминологический словарь / Е. А. Подольская ; Нар. укр. акад., [каф. философии и гуманитар. дисциплин]. – Харьков : Изд-во НУА, 2016. – 124 с.
37. Полани М. Личностное знание. На пути к посткритической философии / Майкл Полани. – М. : Прогресс, 1985. – 345 с.
38. Поппер К. Логика научного исследования / Карл Раймунд Поппер ; пер. с англ. ; под общ. ред. В. Н. Садовского. – М. : Республика, 2004. – 447 с.
39. Практикум по прикладной социологии / Под ред. Б. В. Князева, Н. И. Дряхлова, В. Я. Нечаева. – М. : Изд-во Московского университета, 1987. – 261 с.
40. Представление и использование знаний : пер. с япон. ; под ред. Х. Уэно, М. Исидзука. – М. : Мир, 1989. – 220 с.
41. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 115 с.
42. Рабочая книга социолога / редкол. Г. В. Осипов (отв. ред.) и др. ; [М. Н. Руткевич, В. Г. Андреев, А. В. Кабыща и др.]. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Наука, 1983. – 480 с.
43. Радаев В. В. Как организовать и представить исследовательский проект: 75 простых правил / В. В. Радаев. – М. : ГУ-ВШЭ. ИНФРО-М, 2001. – 203 с.
44. Рева О. М. Прийняття рішень на кожному кроці з посмішкою : посібник / О. М. Рева. – Кіровоград : Поліграфічні послуги, 2007. – 308 с.
45. Рекомендації із добросовісної практики наукових публікацій, розроблені Британським Комітетом з етики наукових публікацій // Морфологія. – 2007. – Т.1. – № 3. – С. 101–105.
46. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии : монография / М. А. Акоев, В. А. Маркусова, О. В. Москалева, В. В. Писляков ; под. ред. М. А. Акоева. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 250 с.
47. Социологический справочник / под общей ред. В. И. Воловича. – К. : Политиздат Украины, 1990. – 382 с.
48. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посібник / Ю. П. Сурмін. – К. : НАДУ, 2008. – 184 с.
49. Татарова Г. Г. Основы типологического анализа в социологических исследованиях / Г. Г. Татарова. – М. : Высш. образование и наука, 2007. – 236 с.
50. Трейси Б. Результативный тайм-менеджмент : эффективная методика управления собственным временем / Брайан Трейси ; пер. с англ. А. Евтеева. – М. : СмартБук, 2007. – 79 с.

51. Тулмин Ст. Концептуальные революции в науке / Ст. Тулмин // Структура и развитие науки. Из бостонских исследований по философии науки. – М.: Прогресс, 1978. – С. 170–189.
52. Тулмин Ст. Человеческое понимание / Ст. Тулмин. – М. : Прогресс, 1984. – 327 с.
53. Туриніна О. Л. Психологія творчості : навч. посіб. / О. Л. Туриніна. – К. : МАУП, 2007. – 160 с.
54. Хеллевик О. Социологический метод. Практическое пособие по социологии / О. Хеллевик ; пер. с норв. – М., 2002. – 192 с.
55. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень / Г. С. Цехмістрова. – К. : Слово, 2004. – 236 с.
56. Циба В. Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід / В. Т. Циба. – К. : МАУП, 2002. – 248 с.
57. Цитованість : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://webometr.kpi.ua/uk/node/53>
58. Цыганов А. Краткое описание наукометрических показателей, основанных на цитируемости / А. Цыганов // Управление большими системами. – 2013. – № 44. – С. 248–261.
59. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники. Ч. 1. Порівняльна характеристика наукометричних баз / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілка, О. Ю. Потоцька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 8. – С. 89–98.
60. Шарапов О. Д. Основи системного аналізу та методи прийняття рішень : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / О. Д. Шарапов, В. Д. Дербенцев, Д. Є. Семьонов. – К. : КНЕУ, 2003. – 154 с.
61. Эволюционная эпистемология и логика социальных наук. Карл Поппер и его критики ; сост. Д. Г. Лахути, В. Н. Садовский, В. К. Финн. – М. : Эдиториал УРСС, 2000. – 464 с.
62. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования : Описание, объяснение, понимание социальной реальности : учеб. пособие / В. А. Ядов. – 3-е изд., испр. – М. : Омега-Л, 2007. – 567 с.
63. Historische Semantik und Begriffsgeschichte / Hrsg. von R. Koselleck. – Stuttgart: Klett-Cotta, 1979. – 400 s.
64. Merton Robert K. Sociology of Science: Theoretical and Empirical Investigations / Robert K. Merton ; edited by Norman W. Storer. – Chicago : University of Chicago Press, 1973. – 605 p.
65. Theoretical Research Programs: Studies in the Growth of Theory / Edited Joseph Berger and Morris Zelditch, –Jr. Stanford University Press, 1993.–516 pp.